

PRESENTACIÓ

PRESENTACIÓN (18)

FOREWORD (20)

PRÉSENTATION (21)

Josep Maria Castellà Andreu (coordinador del número monogràfic)

Deia John Henry Newman que perquè hi hagi una universitat només calen professors amb ganes d'ensenyar i alumnes amb ganes d'aprendre. A primera vista –a la vista del que s'acostuma a parlar de la universitat als mitjans, molts cops pels mateixos universitaris– sembla una visió reductiva de la universitat que deixa de banda qüestions com la governança, el finançament i, fins i tot, l'autonomia universitària. En canvi, l'apropament de Newman va al cor de l'ésser de la universitat. No es refereix al present (ni al passat, ni al futur), aquí o allà, de la institució. Per ensenyar cal estudiar, dedicar hores a la recerca (al que s'ensenyà); això és precisament el que singularitza el professor universitari. Com que ensenyar és relacional i inclou els estudiants, és també important com s'ensenyà, per tal que els estudiants aprenguin més i millor. I cal un entorn social i institucional que valori el que es fa a la universitat, estimuli els professors i els alumnes, sense intromissions que (en el millor dels casos són fruit de la preocupació pel rendiment a curt termini) posin traves a les llibertats acadèmiques. A aquesta finalitat respon en primera instància el principi d'autonomia universitària. Però l'autonomia té com a correlat la responsabilitat de la comunitat universitària d'estar a l'alçada de la missió que la societat li ha encarregat durant segles, també avui.

Avui la universitat viu a casa nostra moments de qüestionament del que és i del que fa; de desconfiança per part de sectors rellevants de la societat sobre el què i el com s'ensenyà, sobre com es gestiona i governa. Les crisis financera i social que patim contribueixen a agreujar la situació. I, en tot cas, obliguen a una resposta més urgent i alhora més pensada; no més precipitada. No valen respostes rutinàries ni simplistes, conservadores d'un *statu quo*, no precisament satisfactori.

Hi ha molts apropaments possibles a l'estudi de la universitat. En aquest monogràfic ens ocupem d'alguns dels aspectes que avui més es discuteixen: el sentit actual de l'autonomia universitària (Cámara), tenint present el debat ci-

entífic i els pronunciaments jurisprudencials que s'han produït en el nostre país (Expósito); la cerca d'un millor govern –o simplement– d'un bon govern per a la universitat (Martínez) i les relacions amb la societat civil i les institucions públiques, on els consells socials juguen un paper no sempre ben definit (Pons). Les qüestions anteriors apareixen lligades a l'anàlisi del finançament necessari de la universitat (Guerrero). Tampoc es poden oblidar els problemes jurídics que susciten els mètodes habituals d'avaluació de la recerca (Rodríguez de Santiago), ni la posada en marxa de l'Espai Europeu d'Educació Superior en relació amb la docència (Vidal i Galán *et al.*), sense deixar de costat les successives polítiques de professorat que s'han anat impulsant (Andradas i González). En posar sobre la taula les qüestions punyents en el nostre context no podem prescindir d'una mirada a Europa, en un doble sentit: a la Unió Europea (d'on ve l'impuls a la instauració de l'EEES) i als països de l'entorn que viuen o han viscut situacions similars i es plantegen també com encarar noves necessitats (Poggi).

Els autors que participen en aquest número estan vinculats a la universitat com a professors, amb trajectòries intel·lectuals i professionals ben diferents, amb perspectives uns cops més acadèmiques, altres fruit de l'experiència en el govern universitari, amb visions contrastades sobre les prioritats de la institució. Les seves aportacions ofereixen un apropament que, sense esgotar els temes que interessin sobre la universitat, contribueixen al debat social encetat. Tenim l'esperança que el que es diu pugui ser útil als responsables polítics i a les autoritats acadèmiques.

Amb aquest número es tanca una altra etapa de la *Revista catalana de dret públic*, iniciada el 2005. A partir del proper número només es publicarà amb format electrònic. El repte segueix vigent: configurar un espai intel·lectual on el dret públic s'expressi amb la màxima llibertat i qualitat científiques alhora que propiciï el diàleg entre universitaris i institucions públiques catalanes. Vull acabar amb un record agraït als que ho han fet possible fins ara, i els millors desitjos per a aquesta nova etapa.

Presentación

Decía John Henry Newman que para que haya una universidad basta con profesores con ganas de enseñar y alumnos con ganas de aprender. A primera vista –conforme a lo que se suele decir de la universidad en los medios, muchas